

Hrvatska zbilja je nebrojno puta analizirana na ovim stranicama. Jednako tako časopis «Ekonomija/Economics» je najveći dio prostora posvetio upravo gospodarskim problemima Hrvatske. Zainteresiranog čitaoca, stoga, upućujem da potrebne analize nađe u navedenim izvorima. Ovim, jasno, ne sugeriram izostanak, već preporučujem, korištenje i svih drugih relevantnih izvora.

Neki dan je, na ovim stranicama, dat komparativni pregled kretanja osnovnih ekonomskih kategorija Slovenije i Hrvatske. U proteklih dvanaest godina Slovenija je svoje napore okrunila ulaskom u Eurosku uniju. Hrvatska je to vrijeme iskoristila da se približi Trećem svijetu. Drugim riječima Slovenija je bila i ostala subjekt, što znači aktivni sudionik u kreiranju svoje sudbine u mjeri u kojoj je to objektivno moguće; u ovom i ovakvom svijetu. Hrvatska je postala objekt sa svim implicitnim i eksplicitnim učincima tog i takvog stanja.

Kako moj optimizam i nesposobnost prihvaćanja statusa Hrvatske kao objekta konačan, nepromjenjiv; naznačit ću na kraju ove 2002. godine nekoliko smjernica koje bi mogle biti iterativno poboljšanje.

Na prvom mjestu valjalo bi odlučno zadržati «Croatia osiguranje» i tako sačuvati vrlo značajni segment osiguravateljne industrije. Što više moguće je putem «Croatia osiguranja» značajno dinamizirati promjenu odnosa u osiguravateljnoj industriji kao takvoj.

Jedanko tako, od presudnog, je značaja da se formira nacionalna komercijalna banka. Kako sam o tome pisao ovdje samo ponavljam temeljni put: FINA-u pretočiti u poslovnu banku, te ostalim poslovnim bankama omogućiti pridruživanje na fair osnovi. Ovom svakako valja pridodati i ekspertnu analizu dogođenog u bankarskom sustavu Hrvatske od njenog osmostaljenja.

Preispitati politiku fondova i to posebno onih koji se temelje na II stupu mirovinskog osiguranja. Ovaj dio svakako mora biti kontroliran od strane države. III stupanj mirovinskog osiguranja prepusti tržištu. Nije mi strana misao da bi imalo smisla preispitati cjelokupnu reformu mirovinskog osiguranja.

Sukladno koncepciji i strategiji razvoja izvršiti maksimalnu funkcionalnu koncentraciju i centralizaciju preostale industrije, posebno prerađivačke, kako bi ista postala nosilac razvoja. Ovom svakako valja pridodati i redefiniranje politike prema brodograđevnoj industriji, odnosno brodarstvu kao takvom.

Izmijeniti kreditnu i monetarnu politiku kako bi iste bile u funkciji privredne aktivnosti čime bi se centralna banka ponovno pojavila kao dio nacionalnog ekonomskog instrumentarija.

Preispitati porezni sistem i politiku kako bi se naglasili socijalni i ekonomski aspekti u najvećoj mogućoj mjeri. Valja identificirati da nivo privredne aktivnosti - ukupno i per capita - onemogućuje fleksibilnost fiskalne politike zbog velikih fiksnih troškova (uključivo i socijalne). Ovo znači redizajniranje fiskalne politike te precizno obrazloženje što, zašto i kako mjenjati.

Nesretne promjene koje su se događale zadnjih godina samo su povećale strukturne probleme hrvatskog gospodarstva.

Dug prema inozemstvu proglasiti pitanjem novisnosti zemlje u svakom pogledu. Ovo znači da je potreban poseban program kako smanjiti hrvatsku ovisnost o inozemnim vjerovnicima. «Domaće banke» su dio te priče.

Sav instrumentarij ekonomske politike staviti u funkciju izvoza bez obzira koliko to neki ocjenili ovim ili onim intervencionizmom. Europska unija nam je daleko. Promjene koje vršimo moraju biti zbog razvoja Hrvatske a ne uvjeta Europske unije. Treba shvatiti da ulazak u Europsku uniju zahtjeva drugačiju Hrvatsku u svakom pogledu, što znači i u ekonomskom pogledu. Hrvatska je danas siromašna udavača i o tome nema spora. Kada Hrvatska bude bogata udavača tada nas nitko neće smještati u Balkan i slične asocijacije.

Ovo je teško zbog trenutne ovisnosti hrvatske spram inozemnih institucija i vjerovnika, ali nije nemoguće. Posebice ako se javno progovori o stanju u Hrvatskoj. Put u Raj vodi preko Čistilišta. Kada je riječ o Hrvatskoj tada boravak u Čistilištu neće biti određeno predizbornim obećanjima već upornim radom da se vlastita sudbina što prije izmjeni.

Ovim nije sačinjen konačni popis potrebnog. Ovim je ukazano što se i kako, odnosno, zašto mora pokrenuti i zašto je potrebit bitno različit pristup ekonomskoj politici u odnosu na ekonomsku politiku koja je dominirala hrvatskom scenom proteklo desetljeće.